

Magyar nyelv

2001 – hagyományos felvételi

1. feladat: Tollbamondás

Tartsunk egy palackot vízszintesen úgy, hogy a fenekét mutassuk az ablak felé, majd juttassunk be az üvegbe féltucatnyi méhet és ugyanannyi legyet! Azt tapasztaljuk, a méhek mindaddig próbálgatják állhatatosan, hogy kijussanak az üvegen keresztül, amíg a kimerültségtől vagy az éhségtől elpusztulnak. A legyek azonban alig két perc alatt kijutnak a palack nyakán keresztül az ellenkező irányba... Ebben a kísérletben éppen a méhek fényszeretete és intelligenciája okozza kudarcukat. Nyilvánvalóan úgy képzelik, hogy mindenféle börtönből arrafelé kell keresni a menekvés útját, amerre a fény a legvilágosabb. Számukra az üveg természetfeletti rejtély, amellyel sohasem találkoztak a természetben: sohasem tapasztalták, hogy az atmoszféra hirtelen ennyire áthatolhatatlanná válik, s minél nagyobb az intelligenciájuk, annál érthetlenebbnek és lehetlenebbnek látszik a különös akadály.

2. feladat: Magyar nyelvi feladatlap

1.) Amikor a földközi-tengeri népek kifejlesztették a képírást, a távol-keletiek is teremtettek egy újfajta írást. A kínaiak szóírása bonyolult összessége a képírásos jeleknek és a hangok jelölésének. A kb. 40000 írásjelből már egy-két ezerrel el lehet boldogulni a mindennapi életben. Mivel a kínai írás a múlt idővel csak csekély mértékben, néhány elemében változott, különösebb nehézség nélkül el lehet olvasni a régi szövegeket is.

a.) Elemezd szerkezetük szerint a fenti mondatokat! Egyértelmű szöveggel vagy ábrával válaszolj!

b.) Állapítsd meg a fenti szövegből kiemelt szavak szófaját és mondatrészi szerepét!

kiemelt szó	szófaj	mondatrészi szerep
kínaiak		
szóírása		
összessége		
már		
el		
boldogulni		
múltó		
néhány		
különösebb		
nehézség nélkül		

3.) Alkoss igealakokat az alábbiakból!

titkolódzik -	felsz.mód, jelen idő, T/3.szem., alanyi ragozás:
hallgat -	felt.mód, jelen idő, E/1.szem., alanyi ragozás:
szánthat -	felt.mód, múlt idő, T/1.szem., tárgyas ragozás:
ír -	jelen idő, felsz.mód, T/2.szem., tárgyas ragozás:

4.) Milyen szóelemekből épülnek fel az alábbi szavak?

tudhatnék

olvasnotok

3. feladat: Szövegértés

Mikes Kelemen (1690-1762)

Mikes Kelemen zágoni református székely köznemesi családból származott. Apja Thököly híveként a császáriak börtönében halt meg, s a fiatal Mikes nevelőapja hatására katolikus hitre tért át. Tanulmányait a kolozsvári jezsuita kollégiumban végezte. 1707-től az atyjaként tisztelt és szeretett II. Rákóczi Ferenc belső inasa, majd kamarása. Hűségesen követte urát a száműzetésbe is: előbb Lengyel-, majd Franciaországba, s végül utolsó állomásukra, a törökországi Rodostóba. Itt írta fiktív (el nem küldött), a rejtélyes P.E. grófnőnek Konstatinápolyba címzett leveleinek 207 darabját. Ezek a levelek a magyar irodalom értékes darabjai. A hosszú bujdosást türelemmel viselte Mikes, ám 1741-ben Mária Terézia királynőhöz fordult hazatérési kérvénnyel, aki ezzel a szöveggel utasította el kérelmét: „Törökországból nincs visszatérés.”

Kérdések:

- 1.) Hányadik században élt Mikes Kelemen?
- 2.) Hol született és tanult?
- 3.) Melyik állam területén vannak ma ezek a városok?
- 4.) Milyen vallást követett a felnőtt Mikes?
- 5.) Hány éves korában lett II. Rákóczi Ferenc inasa?
- 6.) Urának miért kellett száműzetésbe mennie?
- 7.) Melyik országokba követte őt Mikes?
- 8.) Milyen érdekes műfajú műveket írt?
- 9.) Kinek és hova címezte ezeket a műveket?
- 10.) Ki és hogyan utasította el Mikes hazatérési kérelmét? (Pontosan idézz!)